

¿Com crear noves empreses?

- Les facilitats administratives, fiscals i altres incentius poden exercir un paper important

MIQUEL BARCELÓ*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 12.04.10

La creació de noves empreses és un dels indicadors clau de la dinàmica econòmica d'un país. La capacitat empenedora d'un territori és sinònim de creixement econòmic i de benestar dels seus ciutadans. Sense noves empreses no es renova el teixit productiu i no s'aprofiten les oportunitats que, actualment, ofereixen els sectors emergents.

Els canvis tecnològics obren, en general, bones oportunitats per a la creació de noves empreses i llocs de treball. Sorgeixen possibilitats i s'innova en models de negoci abans desconeguts, que els empenedors són capaços d'aprofitar. Aquesta teoria la va formular als anys 30 del segle XX l'economista austríac Joseph Schumpeter.

QUAN ELS canvis tecnològics coincideixen en el temps amb una crisi econòmica, com passa ara, l'oportunitat de crear empreses es correspon amb la necessitat de generar riquesa i nous llocs de treball; una necessitat a la qual han de saber respondre ciutadans i poders públics. És un objectiu de país.

¿Quina és la situació de la dinàmica empenedora avui dia al nostre país? Ja fa uns quants anys, enmig de la crisi dels 80, el professor de IESE Pedro Nuevo va explicar que des del segle XIX l'empresariat català havia sabut aprofitar les noves onades tecnològiques per crear teixit industrial.

Sembla, deia ell, que això es va truncar amb la desaparició del sector electrònic català dels anys 70 i 80, i que no ho havíem sabut recuperar.

D'altra banda, si mirem l'últim estudi del projecte GEM (Global Entrepreneurship Monitor), veurem que el 2009 va ser un dels pitjors anys per als emprenedors espanyols des de la bombolla de les puntcom del 2001. Concretament, s'observa per a Espanya una caiguda del 27% de les noves iniciatives emprenedores entre els mesos de juliol del 2008 i del 2009. Complementàriament, el 2009 unes 600.000 empreses van tancar les seves portes, un 54% més que durant el 2008. Es creen menys empreses i tanquen més de les existents.

Algú podria pensar que això és normal i inevitable en temps de crisi, i segurament, és cert, en relació amb les que tanquen. Però, també ho és que hi ha països on no els va tan malament. Observem els casos d'Israel i de França.

Com expliquen Dan Senor i Saul Singer en el seu recent llibre Start-up Nation. The story of Israel's Economic Miracle (Nació emergent. La història del miracle econòmic d'Israel), Israel té avui la densitat més alta de noves empreses de base tecnològica del món, un total de 3.850, una per cada 1.844 israelians.

El 2008, la inversió de capital de risc per càpita va ser 2,5 vegades superior a la dels Estats Units i més de 30 vegades a la d'Europa. Avui, cotitzen al Nasdaq, la borsa tecnològica de Nova York, més companyies creades a Israel que empreses pertanyents a tots els països del continent europeu junts. Israel és un petit país de 7,1 milions d'habitants, més o menys els mateixos que Catalunya.

Els citats autors busquen les causes d'aquest miracle en diverses fonts a partir de la història de casos concrets. Podríem agrupar tres tipus de raons. Les de tipus cultural i educatiu, originades en les condicions extraordinàries d'una societat sotmesa a riscos individuals i col·lectius, que ja vénen de la història del poble jueu i de la mateixa fundació de l'Estat d'Israel. La lluita per la supervivència en condicions extremes portaria un caràcter propici a l'assumpció de riscos empresarials.

La segona causa estaria en les polítiques de promoció econòmica adoptades pel Govern israelià, on les relacionades amb la creació d'empreses ocuparien un lloc preferent. Aquestes polítiques també inclourien la capacitat d'atraure inversions d'empreses tecnològiques nord-americanes.

Finalment, les polítiques públiques i els elements de tipus cultural comportarien l'existència d'uns ecosistemes innovadors propicis al desenvolupament de noves iniciatives emprenedores.

SI MIREM cap a Europa, veurem també algun exemple interessant. Últimament, s'ha publicat a la premsa que a França es van crear el 2009 un 65% més d'empreses que l'any anterior. Sembla que les facilitats administratives, la fiscalitat i altres incentius hi haurien jugat un paper important.

Crear una empresa a França, en l'actualitat, seria tan fàcil com registrar-la en una adreça a internet i, la gestió de taxes i impostos es realitzaria de forma integrada i en un sol pagament. Possiblement, el tracte fiscal als emprenedors, molt més favorable que al nostre país, també hi tindria

a veure. Cal preguntar-se, doncs, com podem activar la creació de noves empreses al nostre país. Quins incentius hauríem de donar als nous emprenedors. Quines polítiques públiques estaran a favor de la creació d'empreses. Podem respondre aquestes preguntes observant el que fan països com Israel o França en aquest camp, per després adaptar-ho a la nostra realitat. Ens hi va el futur.

*Doctor enginyer industrial i president de la Fundació B TEC.